

Pliktleverans av elektroniskt material

ENSKILDA LEVERANTÖRER

Kungl. biblioteket
Besöksadress: Humlegården
Box 5039, 102 41 Stockholm
Telefon 010 709 30 00
Fax 010 709 39 25
E-post: kungl.biblioteket@kb.se
www.kb.se

KUNGL. BIBLIOTEKET. STOCKHOLM OKTOBER 2014 FOTO: JENS GUSTAVSSON/KB

Lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material trädde i kraft den 1 juli 2012. Den är ett komplement till Lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

I lagen ges föreskrifter om skyldighet att lämna exemplar av elektroniskt material som uppfyller vissa kriterier och som har gjorts tillgängligt för allmänheten här i landet genom överföring via nätverk (pliktexemplar).

Pliktleverantörerna ska leverera det material som gjorts tillgängligt för allmänheten efter den 31 december 2014 till Kungliga biblioteket (KB).

Vissa pliktleverantörer är däremot skyldiga att leverera elektroniskt material som gjorts tillgängligt för allmänheten efter den 31 mars 2013. Under en övergångsperiod på ca 2,5 år, ska ca 60 utvalda leverantörer tillsammans med KB utveckla tekniska och administrativa lösningar för att leverera det elektroniska materialet.

Lagen gäller både för enskilda leverantörer, dvs. publicister, producenter, förläggare eller distributörer, och för statliga och kommunala myndigheter under regeringen. För myndigheter gäller delvis andra regler, som inte behandlas här.

Vad är leveranspliktigt?

1. Elektroniskt material som har gjorts tillgängligt för allmänheten i Sverige genom överföring via nätverk.
2. Materialet ska vara webbunikt, det vill säga inte publicerat i analog form.
3. Det elektroniska materialet ska bestå av en avgränsad enhet (vanligtvis en fil) av en elektronisk upptagning med text, ljud eller bild
4. Materialet ska ha ett på förhand bestämt innehåll som är avsett att presenteras vid varje användning, dvs. vara av avslutad och permanent karaktär
5. Materialet ska röra svenska förhållanden. Med detta avses att materialet ska:
 - innehålla svenska i en betydande omfattning, eller
 - innehålla verk av svensk upphovsman eller framförande av en svensk konstnär, eller
 - huvudsakligen rikta sig till allmänheten i landet

Exempel:

- Redaktionellt material som t.ex:
- Artiklar – inkl. text och bilder (reportage, krönikor, debattartiklar, avslutade blogg-inlägg, recensioner)
- Webbextra material, t.ex. intervjuer och annat backstage-material
- Ljud- och videoklipp eller program t.ex. webb-tv eller play tjänst
- Musik- och filmfiler
- Bilder
- Pliktleverantörens egna annonser
- Poddradio
- Broschyrer
- Transkriberade filer (avskrift av en ljudfil)
- RSS-flöden (unikt innehåll)
- Nyhetsbrev (massutskick av e-post)
- Bloggar (ett avslutat blogginlägg, se ovan, kan liknas vid en artikel och blir leveranspliktig om innehållet fortfarande är detsamma efter tre månader).

OBS!

Vid eventuella uppdateringar av artiklar hämtar KB ett antal av dessa under ett dygn. Detta gäller under förutsättning att pliktleverantören använder RSS som leveransmetod.

Vad är inte leveranspliktigt?

Exempel:

- Hela webbsidor
- Hela databaser
- Programkod som bygger upp databaser
- Programvara
- Liveströmmande/direktsändningar som inte utgår från fil (däremot leveranspliktigt enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument).
- Material som förs fortlöpande (t.ex. wikis)
- Material utanför redaktionellt ansvar och grundlagsskydd (privatpublicerade bilder, musik, filmer, bloggar och kommentarer)
- Innehåll på intranät eller andra slutna nätverk
- Onlinespel
- Appar (innehållet däremot kan bli leveranspliktigt om det skiljer sig från det material som publiceras på webben eller i analog form).

FÖR MER INFORMATION:

Undantag från leveransplikt

Visst material är leveranspliktigt, men undantas från lagen. Gäller huvudsakligen i nedanstående fall.

Obetydligt innehåll:

Skyldigheten att lämna pliktexemplar gäller inte för elektroniskt material som har ett ”obetydligt innehåll” i det sammanhang det har gjorts tillgängligt, t.ex. filer eller fält i en databas som bara innehåller ett namn eller ett nummer, eller ett dekorelement.

Exempel: Flikrubriker som Nyheter, Sport, Kultur

Kommersiella annonser:

Skyldigheten att lämna pliktexemplar gäller inte för elektroniskt material som utgör eller ingår i en kommersiell annons från någon annan än den som ska lämna pliktexemplar. Om annonsen däremot har gjorts på uppdrag av den som ska lämna pliktexemplar omfattas den dock av leveransplikt.

Exempel:

- Extern reklam
- Reklam från externa aktörer som kan inleda pliktleverantörens webbtv-inslag

Parallellpublicering:

Skyldigheten att lämna pliktexemplar gäller inte för elektroniskt material som har samma eller ”i allt väsentligt samma innehåll” som

1. redan lämnat elektroniskt material, eller
2. något som ska lämnas enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

Skyldigheten att lämna pliktexemplar gäller inte heller för elektroniskt material som utgör utdrag ur

1. redan lämnat elektroniskt material, eller
2. sådant som ska lämnas enligt lagen om pliktexemplar av dokument.

Men om redan lämnat elektroniskt material är försett med sådant skydd som gör det omöjligt eller påtagligt svårt att bevara innehållet i det, ska pliktexemplar lämnas av ett senare tillgängliggjort elektroniskt material som saknar sådant skydd.

För leverantörer se särskilt:

www.kb.se/plikt/eplikt

Vilka ska leverera?

1. Den som har automatiskt grundlagsskydd för sin utgivning enligt yttrandefrihetsgrundlagen 1 kap. § 6 och § 9.
2. Företag som yrkesmässigt låter framställa och/eller distribuera elektroniskt material och andra yttranden.
3. Alla kommunala och statliga myndigheter under regeringen.

Exempel på enskilda pliktleverantörer: publicister, producenter, förläggare eller annan utgivare, distributörer etc. Observera att dessa aktörer ska ha svensk verksamhetsadress. För myndigheter gäller delvis andra regler, som inte behandlas här.

När och till vem ska leveransen ske?

En kopia ska lämnas till KB inom tre månader från tillgängliggörandet.

Hur ska pliktexemplar levereras?

Varje pliktexemplar av elektroniskt material ska lämnas på en fysisk databärare i det format som det har gjorts tillgängligt i via nätverk. Men KB har möjlighet att efter ansökan bevilja leverans på annat sätt, exempelvis via nätverk.

När ett pliktexemplar av elektroniskt material lämnas ska det vara åtföljt av information om:

1. var och när det elektroniska materialet är tillgängliggjort,
2. det elektroniska materialets publiceringsformat,
3. koder eller liknande som kan krävas för att på avsett vis ta del av innehållet i det elektroniska materialet, och
4. det elektroniska materialets samband med annat elektroniskt material som ska lämnas enligt denna lag eller sådant som ska lämnas enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

För övriga frågor kontakta:

e-plikt@kb.se